

נחלת יעקב יהושע

פרשת קרח תש"פ | שנה ח' גליון תז

דער הייליגער זיידע קרח

יוצאי חלציו, והוא נצר לבני קרח ששוררו על הדוכן.^א

...

חפשו זכות על קרח

בחיבור 'מקרא קודש', שבספר 'מוצל מאש', מביא דברות קודש ששמע ממרן מהרי"ד זי"ע מבעלזא, בשבת קורח שנת תרעד.

ובתוך הדברים אמר מרן זי"ע בשם אביו מרן מהר"י זי"ע, שמצינו בספרים

המקדש, שעתיד הוא לשורר עם הליים על הדוכן. והוא נטר את הקול שלו לאותו זמן. וידוע שבתשעה באב היו צריכים לטקס עצות בכל פעם, כיצד יוכל להחיותו ולהחזיק את נשמתו, לאחר שנפשו יצאה בדברו בהתאבלו על החורבן.

ובאמת, הסתלקותו היתה ביום שבו נחרבו שני המקדשות בתשעה באב. והרי זה ממש אות על כל ימיו, שמסר נפשו לקרב גאולתם של ישראל בפועל ממש, אלא שהעונות גרמו ולא זכינו לכך. עד כאן לשונם.

ויש להוסיף, שבצעירותו היה לו להרבי מלובלין זי"ע תשוקה לעשות פירוש על סדר קדשים, משום כל העוסק בפרשת הקרבנות כאילו הקריב. נאך בא לידו הרבה טרחא דצבורא, צרכי בני ישראל המרובים, שהרבה באים אליו הן ליעץ, והן לתפלות ובקשות, והוא מתיירא לדחות אותם מכיון שהשם ית' עזר לו לפעול טובות לישראל. ואחר כך השתדל שידיפסו מחדש ספר קדום 'צאן קדשים'.

כפי אשר מעיד על עצמו, בהסכמתו לספר 'צאן קדשים', וכותב ומעודד ללימוד סדר זה, ושראוי לכל למדן לקנות ספר זה וללמוד בו [העתקנוהו בנחלתנו לפרשת דברים תשעג (עמוד ד)].

בן היה הרבי מלובלין רגיל לומר

ידוע שהרבי מלובלין זי"ע היה רגיל לומר על קרח: דער הייליגער זיידע קרח. [היה לוי, ממשפחת הורוביץ, נצר לשל"ה הקדוש^א, שהתייחס לשמואל הנביא, שהיה מצאצאיו של קרח^ב].

וכן מובא בהקדמה לספר 'אבני זכרון' - לובלין:

הרבי [נ- מלובלין זי"ע], היה רגיל תמיד לומר: דער הייליגער זיידע קורח. לפי שנמנה על

^א ראה באריכות במאמריו הנפלאים של חוקר היוחסין הרה"ח ר' נפתלי אהרן ווקשטיין הי"ו, 'ויתילדו' (מנ"א תשעט), שהאריך בארוכה ביחסו של הרבי מלובלין זי"ע, שידוע שהיה מצאצאי השל"ה הקדוש.

^ב כן כתב רש"י בפרשתנו (טז, ז), שקרח ראה שלשלת גדול יוצאה ממנו, שמואל הנביא. והוא מפורש בפסוקים בדברי הימים א (ו, 1 - 2 - ג).

^ג וממשיך שם: והנה מוצאים אנו בו דבר מיוחד, יותר משאר הצדיקים, אם אלו שקדמו לו, ואף אותם שבדורו. והוא, ההשתוקקות והכיסופים לביאת המשיח ובנין בית המקדש.

ואפשר לומר בזה, כי המשיך דרך אבותיו המשוררים מבני קרח, שחיברו מזמורי תהלים מלאים כסופים לבית המקדש, כמו (תהלים מב, ג - ה) 'צמאה נפשי לאלקים וגו' מתי אבוא ואראה פני אלקים וגו', אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבור בסך אדם עד בית אלקים בקול רנה ותודה המון חוגג'. וכן שם מג - מח, ועוד.

והנה הרבי [נ- מלובלין] לא היה מימיו מנגן, כי אמר ששומר את קול הנגינה לביאת המשיח ולבנין

הקדושים, שחיפשו זכות על קרח, וכן
הרבי מלובלין זי"ע חיפש זכות על קרח.^ד
...

הצדיק את קרח לפי שיטתו

בספר 'אור הנפלאות', שבספר 'אהל
הרבי' (אות פ) מביא, ממה שכתב לו הג"ר
יוסף לעוויןשטיין ז"ל אב"ד סערעצק.
שהסטרעליסקער זי"ע היה מספר בדברי
תורתו בפרשת קרח, שהרבי **מלובלין** זי"ע
היה בכל שנה ושנה בפרשת קרח, מצדיק
את קרח לפי שיטתו, ואמר: הוא זקיני
קרח, אבל משה אמת.^ה
...

בכל שנה מפרש כוונתו לטובה

הקדוש **מלובלין** היה תמיד מלמד זכות על
קרח, והיה מתרצו.
וקראוהו בשם **זקני קרח**.

ובכל שנה ושנה, בהגיעו לפרשת קרח,
אמר תורה עליו, ומפרש כוונתו לטובה.

פעולת צדיק ^ו (מערכת הרבי מלובלין עמוד 2)

מתרץ ענין קרח

בפירוש רש"י ז"ל, 'ויקח קרח' (טז, א) פרשה
זו יפה נדרשת במדרש רבי תנחומא.
ופליאה נפלאה, מאי קמשמע לן רש"י
הקדוש בזה.

^ד והקשה מרן מהר"י על זה, דהרי אין טוענין
למסית (כדאמרינן בסנהדרין כט, א).
ומבאר שם באריכות, שהרי העיקר הוא לאדם,
לתקן מעשיו כל עוד נשמתו בו, והוא בחיים חיותו.
ושלכן ביקש משה רבינו ע"ה שיכנסו 'חיים
שאוּלָה', שיזכו לשוב בתשובה שלמה בחיים
חיותם. [הארכנו בתורה זו בנחלתנו בשנת תשע"ח (גליין שא,
עמוד א - ד)]. ואכן מסופר בגמרא (בבא בתרא עד, א),
ששומעים אותם אומרים 'משה ותורתו אמת והן
בדאין. והרשב"ם (ד"ה שמעית דקאמרי) ציין על זה,
שהרי ירדו חיים שאלה.
נמצא שעושים תשובה בחיים, ובכל פעם
משלימים עצמם ביותר.

וראיתי בספר 'משמרת אתמר', לתלמיד
מובהק של רבינו הגדול והקדוש הרבי
מלובלין זצלה"ה, שכתב לפרש בדרך רמז
על דברי רש"י ז"ל, שבאם נדרש הפרשה זו
יפה בדרושים טובים, אזי יוגדל וירבה
התנחומים בישראל.

וכן ^ז היה דרך הרבי מלובלין זצ"ל, לתרץ
בכל שנה ענין קרח, במתיקות לשונו.
וקרא אותו **זקיני קרח**...

מדרכי משה, נקרא גם 'מדרש משה' ^ח
(דיבור השני משנת תרע"ג)

אם פרשה זו תהא יפה נדרשת יהא תנחומא לקרח

ויש לומר על דרך רמז, כוונת רש"י במה
שכתב 'פרשה זו יפה נדרשת במדרש
תנחומא'.

היינו שעל ידי הדרש, לדרוש זה הכתוב
במדרש חידושי תורה.
'יפה', היינו לטובה וליופי ולתפארת ה'.
זהו 'תנחומא' לקרח.

ועיין שם (ליקוטי תורה להאר"י הקדוש, תהלים
צב) בכוונת (תהלים צב, יג) 'צדיק כתמר
יפרח', שסופי תיבות הוא 'קרח'.
והיינו כמו שכתבתי לעיל, ש'קרח' ^ט
גימטריא 'איש', דהיינו 'צדיק' כנ"ל.

ומפני שדרשו חז"ל (סנהדרין קט, ב) **השמות
שבהכתוב זה לגנאי, 'קרח', שעשה קרחה
וכו'.** לזה אומר רש"י, פרשה זו יפה

ולכן שפיר ניחא הלימוד זכות שהצדיקים מלמדים
עליהם, כי הרי עדיין הן בגופם, ויכולים לתקן
מעשיהם.

^ה עיין עוד מזה לקמן עמוד ז.

^ו יצא לאור בפאדגורזע בשנת תרס.

^ז מכאן אינו ב'משמרת איתמר'.

^ח להאדמו"ר רבי משה מרדכי מארגענשטערן,
מפילוב וקאצק, ובסוף ימיו בווארשא, ושם מנו"כ.

תשו"ח להרה"ח ר' נפתלי אהרן ווקשטיין הי"ו
מ'יתילדו', שהפנה אותי למראה מקום זה.

^ט עם כולל האותיות.

^י זה לשונם:

כלל הלויים

ידוע מ"ש בזוהר הקדוש, שקרח היה כלל הלויים, על כן היה עשיר גדול.

זאת זכרון (עמוד קנז)

ראש ללויים

ושמעתי ממורי זקיני]- הרב הקדוש הרי"מ מגער[ז"ל, כי מוכן היה קרח להיות ראש ללויים, כמו אהרן כהן גדול לכהנים. אלא שדחק את השעה בו.

ונראה, כי עתה זכה אהרן לקבל מדריגת קרח כדאיתא (חגיגה טו, א) זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בגן עדן...

שפת אמת (תרמז)

לוי גדול

ששמעתי מפ"ק זקיני]- הרי"מ מגער[ז"ל, בשם זוהר הקדוש, שרצה ברוך הוא לעשות את קרח, גדול שבלויים, כמו אהרן גדול שבכהנים.

בלי ספק היה זאת מדרגה רבה ונפלאה. שאנו רואים, כשנעדר קרח חדל בחינה זו. משמע שלא היה שום אחד מהלויים ראוי לזה, רק קרח.

ניצוץ זה טרף בלבו, שהרגיש שיש מדרגה מיוחדת עבורו. ומכל מקום ירד כל כך, על ידי עון אחד.

שיני כל רואה גדולתו ומעלתו. 'בן לוי', שנתלזה מיום לידתו להקדוש ברוך הוא בכמה מעלות. ועכשיו הענף עצמו שנקרא 'קרח', נפגם ועשה בו קרחה... עד כאן לשונו.

וראה גם ב'מגלה עמוקות' שכתב: והיה אז נקרא 'קרח טהור הוא', בסוד (תזריע יג, מ) 'ואיש כי ימרט ראשו, קרח הוא טהור הוא'.

וראה בזוהר הקדוש תזריע (מט, א) וקראה 'קרח'... דכתיב 'קרח הוא'. הובאו דבריהם לקמן עמוד ד.

י"ב ב'חזקוני' בפירוש השני כתב: 'אותך', שהיה ראש המשוררים, כמו שמפורש בדברי הימים (א' טז, ה).

נדרשת וכו', פירוש ולזה לא מיייתי רש"י פירוש חז"ל.

ועיין שם ב'אור החיים' (טז, א באות ד ד"ה והנה בבוא קרח) מה שכתב שם י"א, על דרך 'קרח הוא טהור הוא' (אחרי יג, מ), והבן.

משמרת איתמר

גדול שבשבט

'ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי', לפי שהיה גדול שבשבט נעשו אחיו טפלה לו.

במדבר רבה (יח, ט);

תנחומא (קרח ו)

רב מכל ליואי

אמר רבי יצחק, רב מכל ליואי קרח הוא, דעבדיה קודשא בריך הוא לתתא כגוונא דלעילא, וקרייה 'קרח', אימתי, בשעתא דגליש בגיניה להאי איש, דכתיב (תזריע יג, מ) 'קרח הוא'.

וכד חמא קרח... וקנא לאהרן...

זוהר הקדוש פרשת תזריע (חלק ג מט, א)

כולן נסמכין עליו

'ויקרב אותך ואת כל אחיך'... ודקדק לומר 'אותך', רמז לו שכולן נסמכין עליו, והוא גדול שבכולן י"ב.

אור החיים הקדוש (טז, י)

'ויקח [קרח]', אמר ריש לקיש שלקח מקח רע לעצמו.

'קרח', שנעשה קרחה בישראל. 'בן יצהר', בן שהרתיח עליו את כל העולם כצהרים.

'בן קהת', בן שהקהה שיני מולידיו. 'בן לוי', בן שנעשה לויה בגיהנם.

ולחשוב נמי 'בן יעקב', בן שעקב עצמו לגיהנם. אמר רב שמואל בר רב יצחק, יעקב ביקש רחמים על עצמו שנאמר (ויחי מט, ו) 'בסודם אל תבא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי'.

י"א זה לשון קדשו:

בתחלה היה נקרא קרח טהור. 'בן יצהר', שהיה מאיר לעולם כצהרים. 'בן קהת', שהיה מקהה

ללמד כמה גדולים דברי חז"ל (אבות ב, ד)
אל תאמין בעצמך עד יום מותך. ומאמר
חז"ל (סנהדרין קי, א) המהרהר אחר רבו
כמהרהר אחר שכינה.

ללמד כמה גדולים דברי חז"ל (אבות ב, ד)
אל תאמין בעצמך עד יום מותך. ומאמר
חז"ל (סנהדרין קי, א) המהרהר אחר רבו
כמהרהר אחר שכינה.

שפתי צדיק (סוף אות ב)

הבלוע בקרח שם הוי"ה

איתא בשם מוה"ר שמשון מאסטרפאליע,
על מימרא (בבא בתרא עד, א) תא ואחוי לך
בלועי דקרח ז"ל באותיות 'קרח'
[במילואו], כזה 'קוף ריש חית', אותיות
האמצעים [עולים בגימטריא], מספר השם
הגדול ב"ה, י י י, דוק י'.

אור פני משה, פרשת תזריע
(בדיבור על המסורה ב"פ נראה לי, ד"ה איתא בשם)

אסף וקיבץ את כל ישראל יחד על ידי שם מיוחד שרק מלך המשיח ישתמש בו

ר'ב לכם בני לוי' (טז, ז).
בפירוש רש"י (ד"ה רב לכם) וקרח שפקח היה, מה
ראה לשטות זה כו'.

ראיתי בכתב יד קודש מרבינו הקדוש והנורא
מוה"ר רבי מנחם מענדיל זצ"ל מרומנאב,
שהקשה, מה היה הפקחות שראה רש"י ז"ל
בקרח, עד שמתמה עליו באמרו 'וקרח שפקח
היה'.

ותירץ, להיות שכתוב להלן בפסוק יט 'ויקהל
עליהם קרח את כל העדה'.
וקשה, באיזה אופן קיבץ ואסף מהרה את
כולם למקום אחד, בל יבצר אחד מהם. הלא

טמון חסדים, שהוא שם הוי"ה השורה בהם. וזה בא
להודיעו.

אחר כך, מצאתי בספר 'מאורי אור' [מערכת ל אות יד
ערך לוי] שכתב, 'לוי' גימטריא מ"ו, מילוי של שם
ע"ב, והוא רמז על התכללות הגבורה בחסד, עכ"ל.

וי"ל שעבודת הלוי להגביר החסדים שיכסו על
הגבורות כמו שהשם ע"ב בגימטריא 'חסד'. ומילוי
השם, שהוא הפנימי, עולה מ"ו בגימטריא 'לוי',
שהוא מדת הגבורה.

אבל קרח ועדתו עשו ההיפך, שהגבירו הגבורות
על החסדים ונבלעו החסדים בתוכם. וזהו שאמר
ההוא טייעא לרבה בר בר חנה תא ואחוי לך בלועי
דקרח, שביאר לו ענין חטאם.
עד כאן דבריו.

ראיה מפסוק

שמעתי מפי מורי זקני [הרי"מ] ז"ל, כי היה
מוכן קרח להיות ראש על הלויים, כמו
אהרן על הכהנים.

ונראה, שכן רמז לו משה רבינו ע"ה,
'ויקרב אותך כו' בני לוי אתך' (בפרשתינו -
קרח טז, י) ^י.

שפת אמת, פרשת פינחס (תרמא)

...

שמעתי מזקיני הק' זצ"ל, שקרח היה בו
מדרגה גדולה כמו משה ואהרן, וכן הרגיש
בעצמו שהוא גם כן ראוי להיות מנהיג
כמוהם.

ולא ידע שכל מעלתו היה על ידי משה
רבינו, שנהג כל כך עין טובה, להעלותו כל
כך למעלה, עד כאן לשונו.

וכן נראה מלשון הכתוב (טז, ט - י) 'המעט
מכם וגו' ויקרב אותך וגו' אחיך בני לוי
אתך', מפורש בקרא שהיה לקרח יותר
קירבות משאר הלויים. כדברי פ"ק זקני
ז"ל.

^י כן הוא במדרש רבה המובא לעיל עמוד ג:
'ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי', לפי שהיה
גדול שבשבט נעשו אחיו טפלה לו.

^י בניצוצי שמשון החדש, מציין על זה בשולי
הגליון:

נראה שדייק כן מלשון הגמרא, שלא אמר ההוא
טייעא: תא ואחוי לך 'היבא דבלועי עדת קרח',
אלא: תא ואחוי לך 'בלועי דקרח', על כן פירש
דלרמז בא, על שם הוי"ה הבלוע בהם.

ושמעתי מהג"ר שמואל קניגסופר ז"ל לבאר כונתו,
דהנה קרח היה לוי, וידוע מזהר הקדוש (חלק ב יא,
א) שהלויים מצד הגבורות. אלא שגם בגבורות

לזאת הרגיש רש"י ככל הנ"ל, ונתפלא זקרח שפקח היה, לעשות ולהצליח כמעשה מלך המשיח.

אם כן, 'מה ראה לשטות זה', לחלוק על משה כו'.

והבן.

עד כאן דבריו הקדושים.

מבשר טוב, רימנוב

השיג השגות גדולות

'ויקהלו על משה ואהרן ויאמרו אליהם רב לכם' וגו' (טז, ג), ופירש רש"י ז"ל הרבה יותר מדאי לקחתם לעצמכם גדולה, עד כאן לשונו.

נראה, שהענין מטעות קרח היה, על ידי שראה שהשיג השגות ומדרגות גדולות, בעת שהיה עומד על הדוכן.

על כן היה סובר, שאם יהיה עומד בהיכל להקטיר, ישיג מדריגות יותר גדולות.

אבל לא ידע, שהמדריגות שהיו לו על הדוכן, היה נצמח מזה האיש שהיה עומד בהיכל.

אהל תורה, קאצק (קלט)

רצה להתדמות למלאכי השרת

שמעתי בשם הרב הצדיק מוה"ר אלעזר שפירא זצ"ל מלאנצוט^י, שאמר, דקרח לשם שמים נתכוון, כי באמת היה איש קדוש ובעל רוח הקודש.

ורצה לדמות במעשיו לעבודת מלאכי שרת, שהמה 'עתים חשים עתים' [ממללים]^י.

והוא היה עם הלויים בדוכנם בשירם ובזמרים, שזה נקרא 'ממלל'.

מחנה ישראל יב מילין היה^{טו}. ומתי קבצם בזמן קצר כזה. ובאיזה כח סרו כלם למשמעתו, ולא סירב אחד מהן לבל יבא.

אך ידוע לנו מפי ספרים וסופרים, כי כל העולמות וכל הנעשה בהם, הכל תלוי ביחודים וצירופי שמות, בגודל הכוונה, וכח גדול המכוון בהם, כידוע ליודעי חן. וכמאמרם ז"ל (ברכות נה, א) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ. נמצא הכל תלוי בהאותיות.

והנה, גם בביאת משיח, המקוה במהרה בימינו אמן, הנה כי כן ישיג בכחו לקבץ נדחי ישראל כולם עד אחד, וקשה גם כן, וכי משיח צדיקנו ילך לכל המקומות שישראל מפוזרים שמה בקצות הארץ. ולאסוף את ישראל, כרועה עדרו יקבץ ובחיקו עלות ינהל.

אך משיח צדיקנו, משיח אלקי יעקב, בגודל קדושתו יכוון כוונת הרמים והנשאים, ויחודים נוראים. ובתוכם יהיה יחוד איום ונורא, אשר יפעל בו לקבץ כל נברא מעם היהודים הנפוצים בכל הארצות, ומאליהם יחרדו כצפור מים, וכיונה מארץ אשור. וכל איש ישראל יפוג לבו, ויחרד ויבהל לעוף ולשכון מקום אשר יובילנו שמה.

ככה יפעל הכל בכוונה אחת, וביחוד קדוש אחד, אשר לא שזפתו עין זולתו, ולא ידעהו כי אם משיח, המקוה לנו ב"ב.

והנה, קרח היה בעל רוח הקודש מטועני הארון^{טז}, אשר עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו. ובגודל דעתו מכולם, הכל היה צפוי לפניו. וידע גם כן בצירופי שמות הקדושים, וכוונות נוראים ויחודים נפלאים.

לכן הפליא עצה, איך לקבץ את כל ישראל למקום אחד בהכרח, בל ימנע אחד מהם. זכר והזכיר את היחוד הקדוש והנורא, אשר לא יזכירנו עוד שום אחד, רק משיח צדיקנו. וחיש מהרה נאספו כולם יחד כאחד למקומו.

^{טו} כדאמרינן בתנחומא (אחרי ו).

^{טז} כדאמרינן בבמדבר רבה (יח, ג) אמרו חכמים, חכם גדול היה קרח, ומטועני הארון...

^י בנו של הרב הקדוש בעל 'בני יששכר' זצ"ל.

^י כדאמרינן בגמרא חגיגה (יג, ב): במתניתא תנא, עתים חשות, עתים ממללות.

בשעה שהדיבור יוצא מפי הקדוש ב"ה, חשות. ובשעה שאין הדיבור יוצא מפי הקדוש ב"ה, ממללות.

ורצה לעבוד עוד גם בבחינת 'חשים', על כן רצה להקטיר קטורת, שנקראת (יומא מד, א) דבר שבחשאי יט.

ויהיה שוה לעבודת המלאכים, שיעבוד בחש"מל.

וטעה בזה, שכבר נתנה הקטורת לאהרן ובניו, עד כאן, והבן.

מבשר טוב, רימינוב

כמחלוקת רש"י ורבינו תם

לזכרון ששמעתי מאיש אחד חסיד מאנ"ש, שפעם אחת היה אא"ז הרב הצדיק הקדוש רבי משה סאמבר זצלל"ה, על שבת פרשת קרח, בסטרעליסק.

ואמר כ"ק הרב הצדיק מסטרעליסק זלל"ה תורה², שמחלוקת קרח עם משה רבינו ע"ה, כמו מחלוקת דרש"י ורבינו תם.

וירד זקני הקדוש הנ"ל להבין פירוש הדברים, ולא הבין.

ואמר לו הרב הצדיק הסטרעליסקר זצלל"ה:

כשתבואו לביתכם, ספרו לאחיכם רבי הירשלי¹ [מזידיטשוב], והוא יכתוב פירוש לדברי תורה שאמרת. ובבואכם עוד אצלי, תביאו לי מה שכתב.

וכשבא לביתו, סיפר לאחיו הרב הצדיק הנ"ל, ואמר לו, שאינו יכול להבין דעתו הקדוש.

¹ אך הרי אמרו בגמרא שם, ש'חשות' הוא רק בשעה שהדיבור יוצא מפי הקדוש ב"ה. ולא כשלא נצטווה.

² ב'אור הנפלאות', שבספר 'אהל הרבי', לובלין (אות פ) כתב שהר"י מסערעצק, שהוא הג"ר יוסף לעווענשטיין אב"ד הנ"ל, כתב לו ענין זה. וכתב, שהסטרעליסקער זי"ע דיבר מזה בסעודה שלישית, שהרבי מלובלין זי"ע הצדיק את קרח לפי שיטתו, ואמר: הוא זקני קרח, אבל משה אמת.

ועל זה, אמר הסטרעליסקער מתוך דביקותו: מחלקותם הוא מחלוקת רש"י ורבינו תם בסדרי הפרשיות של התפילין.

וכתב הרבי רבי הירשלי אבויגין פאפיר¹ גליין נייר², משני עבריו, פירוש לדבריו הקדושים.

וכשהביא אא"ז זל"ה הכתב בפירוש אחיו הקדוש זל"ה, אמר הרב הצדיק הקדוש הסטרעליסקר זלל"ה:

זה היה כוונתי, אך עוד ועוד כוונתי³.

זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל.

אחר כותבי, שמעתי מאיש מהימן מהמשפחה הקדושה, שהמעשה היה אצל דודי זקני הרב הצדיק הקדוש רבי בעריש זצוקלל"ה, אבי הרב הצדיק הקדוש רבי אייזיקל זידיטשובר זצוקלל"ה.

עטרת זקנים, סאמבר (ליקוטי תורה וסיפורים; לו, ב)

יהיה לו עליה לעתיד

'טבעו בארץ שעריה' וכו' (איכה ב, ח). אמרו ב'דברי הימים של משה' (הביאו הרב הגדול החיד"א זלל"ה 'ידבש לפי ק, כח), כשנטבעו השערים נפלו לידו של קרח, ותפשם (תנא דבי אליהו רבה פרק ל). וזהו שאמרו בני קרח, מי שיעלה את השערים הוא יעלה את אבא, כמו שאמרו רז"ל (ועיין בספר 'ידבש לפי' מהרב הנ"ל שם).

ונראה לרמז, 'טבעו בארץ שעריה אבד ושבר בריחיה', ראשי תיבות בגימטריא 'זה קרח' כב. והנה נ"ל מה שהגיעו השערים לידו של קרח, להורות דזה עבודתו, עבודת הלויים ממונים על השערים (עיין דברי הימים א' כג, ה). והנה כתיב (תהלים קיח, כ) 'זה השער לה' צדיקים יבואו בו, וכן כתיב (ישעיה כו, ד) 'פתחו

¹ ב'אור הנפלאות' שם כתב:

שהרב הקדוש מזידיטשוב בשמעו זאת, כתב וביאר ענין זה בארוכה, ביותר מחמישים דפים. ושלח להסטרעליסקער לראות דבריו.

והשיב הסטרעליסקר, שאמנם כן דיבר זאת בסעודה שלישית, אבל למה לי האריכות.

² ב'ידבש לפי' לא כתב תיבת 'בריחיה'. וכתב שהראשי תיבות בגימטריא 'קרח'. ולכאורה הט' והא' הם מיותרים.

והבני יששכר שהוסיף 'בריחיה', על פי הנ"ל, כתב שהם בגימטריא 'זה קרח'.

ועיין עוד במאמרי חודש מרחשון (מאמר א - מהות החודש אות ב).

מכתב מצרפת

**הקדוש ב"ה יושב ומתפרנס
ממה שבני ישראל משבחים אותו**
ייש"כ על הגליונות וליקוטים טובים.

מה שהעתיק ^כ הסיפור הידוע ע"ד יושב תהלות ישראל. בנוסף למה שהביא משש"ק.

אעתיק מהרשום אצלי:

בספר סיפורי צדיקים וויען תרפ"ב, כתוב כך:

ישב הק' בעל 'תולדות יעקב יוסף' בבית המדרש, ושאל אחד לפרנסתו, והקפיד עליו שמבטלו.

ואמר לו שמבטל פרנסתו של הקדוש ב"ה, שנאמר (תהלים כב, ד) 'ואתה קדוש יושב תהלות ישראל', ופירושו וכו'.

ואחר כך אמר לו הבעל שם טוב, **שאליהו ז"ל נצחו**, והבין שזה היה אליהו ז"ל.

והוא לך הגירסא בבארת המים רימנוב מהדו"ת בתחלה: שהרב הגה"ק מפולנאה נתן לו שלום, ושאלו מי אתה ושמך וכו', וההוא לא רצה להשיב, והפציר בו בעל ה'תולדות' ועמד בסירובו, ושאל לשם מה רוצה לדעת שמו וכו', ואמר לו הרב מפולנאה הענין מהפסוק 'ושב תהלות ישראל'.

ואחר שאמר לו זאת נעלם האיש.

וגילה הבעל שם טוב ז"ל, שעלה אליהו למרום לפרסם למעלה הפירוש שאמרתם.

וכגירסא זו, שהרב מפולנאה אמר לו הענין ונעלם ממנו וכו', איתא בשם הרה"ק רבי אברהם מפאריסוב זצ"ל,

^כ עיין שם בזה באריכות.

^כ גליון תג לפרשת במדבר העעל"ט, עמודים ד - ה.

שערים ויבוא גוי צדיק' וכו', על כן גם 'צדיק כתמר יפרח' (תהלים צב, יג) סופי תיבות 'קרח', כמו שכתב האריז"ל (ספר הליקוטים תהלים צב; ספר הגלגולים פרק מט), כתיב ביה אחר כך (פסוק יד) 'שתולים בבית ה' וכו'.

בני יששכר, תמוז אב (ג, יא)

**קרח רצה להגביר הגבורות
על החסדים**

וכן יהיה לעתיד

תהלים קפ"ט פ' (פסוקים א - ג), 'למנצח אל שושנים עדות לאסף מזמור וכו' לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ולכה לישועתה לנו'.

להבין למה פרט המשורר אפרים ובנימין ומנשה, וגם סידר אותם שלא כסדר תולדותן ושלא כסדר חנייתן לדגליהן, וגם מה שייכות שירה זו אל שושנים, הם הבני קרח, ואסף מבני קרח היה המשורר...

והנה קרח רצה להגביר גבורות של הלויים על החסדים של הכהנים.

והנה בזמן משה אכלה פגה.

אבל **לעתיד ב"ב יהיה כן במעלה, הגבורות על החסדים**, כמעלת הזהב על הכסף. על כן אז יתעלו עדת קרח כג.

וזהו שאמר אסף מבני קרח נבואה אל 'שושנים', שהן בני קרח כנודע ^כ, לפני אפרים ובנימין ומנשה, היינו כשישתלמו בחינוך כל השבטים הנ"ל, היינו תחילה אפרים בבית ראשון שנתחנך בתשרי המיוחס לאפרים, ואח"כ בנימין בבית שני בימי החשמונאים שנתחנך בכסלו המיוחס לבנימין, ואחר כך מנשה בבנין הג' שיתחנך במרחשון ^כ המיוחס למנשה, אז 'עוררה את גבורתך', היינו הגבורות שיהיו במעלה על החסדים, כסברת קרח, אז 'ולכה לישועתה לנו', שיושעו עדת קרח, 'מוריד שאול ויעל' כנבואת חנה (שמואל א' ב - ו).

יהא רעוא נזכה לבנין בית המקדש ולזמן התחיה במהרה בימינו אמן.

בני יששכר, תשרי (מאמר ה דרש ד אות ז)

^כ כן כתב גם במאמרי חודשי תמוז אב (מאמר ה אות א).

^כ כדאמרינן במדרש תהלים (מה).

פעם אחת כיבדו להרב הקדוש מפולנאה בעל ה'תולדות' בסנדקאות בכפר סמוך לפולנאה.

כשבא לשם היו רק ט' אנשים... וחיפשו אחר אחד להשלים למנין.

והיה יום סגריר וגשם, וראו דרך החלון שעני אחד הולך ורץ לדרכו, והלכו ואמרו לו שיכנס לבית, כי היום הוא ברית מילה וחסר למנין.

ענה להם: **זאל זיין אזוי**. ונכנס להבית.

ושאלו לו: אולי ישתה טיי וכדומה.

ענה: **זאל זיין אזוי**. ונתנו לו ושתה.

כשהלכו אחר המילה לסעודה, ביקשו לו לאכול, וענה: **זאל זיין אזוי**.

וכן היה תשובתו על כל דבר שישאלו לו.

אחר כך שאל לו הבעל הבית: מה זה שאתם עונים על כל דבר בזה הלשון כנ"ל. אמר להם: הלא כתיב (תהלים קמד, טו) **'אשרי העם שככה לו'**.

ואחר זה נפטר מיד לעיניהם, ונעלם מהם.

בלילה גילו להרב הקדוש מפולנאה, שהיה **אליהו** זכור לטוב, והראה לו לענין קפדנותו, שעל כל דבר ענה להם: **זאל זיין אזוי**. ואין צריך להקפיד. וכן הכתוב אומר: **'אשרי העם שככה לו'**.

...

הרה"ח ר' חיים יונה מנדלוביץ הי"ו
לרגל שמחת נישואי בתו
למזל טוב ולרוב נחת
בשעה טובה ומוצלחת

הרה"ח ר' משה ארנפלד הי"ו
לרגל שמחת נישואי נכדו
החתן **אברהם אבא קניגסברג** הי"ו
למזל טוב ולרוב נחת
בשעה טובה ומוצלחת

הארות והוספות יתקבלו בברכה, לזיכוי הרבים
3690yb@gmail.com

בספר 'שערי אריה' להג"מ ארי' מרדכי ראבינוביץ אב"ד דבני ברק ז"ל:

"מאד חביב לפני השם ית' תהלות ישראל, ער זיצט אויף א פענסיע פון תהלות ישראל'.

נב'ויצב אברהם' לתהלים כב, להגה"צ רבי אברהם צבי זצ"ל האב"ד דפה מלבארן כתוב נוסח זה.

ובסופו הגה"ה: בנוסח זה קבלתי, אף שיש בזה שינויי נוסחאות].

ובספר 'מראה אש' שכתב החסיד ר' שלמה אהרן פריעדמאן ז"ל שו"ב בביקוני, ראיתי שהמעשה היה עם הרבי רבי זושא, בבית מדרשו של **המגיד ממעזריטש**.

ושהרב המגיד אמר לו, שכעת עלה אליהו זל"ט למרום לאמרו בשמך.

והמחפש ובודק ימצא בודאי עוד איזה שינויים.

בברכת הצלחה

הק' שאצון אלהים

[מלבארן אוסטרליה]

הארות והוספות לגליונות הקודמים

'זאל זיין אזוי'

'אשרי העם שככה לו'

כהמשך להסיפור מהרב הקדוש בעל התולדות, עם אליהו הנביא, והפירוש על 'ואתה קדוש יושב תהלות ישראל', שהבאנו בפרשת במדבר ש"ז (גליון תג, עמוד ד - ה)

שלח לי הג"ר שמואל לוריא הי"ו גאב"ד קירכאן, לעיין ב'אשל אברהם' שבספר 'אור ישרים' (בשולי הגליון אות קא) עוד סיפור בין אליהו הנביא והתולדות.

וזה לשונו: